

Suomi on edelläkävijä ja merkittävä toimija 1325-päätöslauselman toimeenpanossa kansainvälisesti

Naiset, rauha ja turvallisuus -verkoston hallitusohjelmavoitteet 2027–2031

Elämme maailmanpoliittisessa murrostilanteessa, missä monenkeskistä yhteistyötä ja kansainvälistä sääntöpohjaista järjestelmää haastetaan voimakkaasti. Samaan aikaan maailmassa on käynnissä ennätysmäärä konflikteja, jotka ovat yhä useammin kompleksisia ja vaikeasti ratkaistavia perinteisin rauhanvälityksen keinoin. Anti-genderliike ja hyökkäykset seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja –oikeuksia vastaan uhkaavat sukupuolten tasa-arvon edistämistä. Rauhan ja turvallisuuden kentälle on syntynyt myös uusia puhtaasti omia intressejään ajavia toimijoita, joiden tavoitteet voivat olla ristiriidassa Naiset, rauha ja turvallisuus -agendan kanssa ([YK:n pääsihteerin Naiset, rauha ja turvallisuus –raportti, 2025](#)). Kehitysyhteistyö- ja rauhantyö on joutunut leikkausten kohteeksi sekä Suomessa että globaalisti. Nämä muutokset toimintaympäristössä haastavat työtä inklusiivisen ja kestäväen rauhan puolesta.

Konflikteilla ja sodilla on merkittäviä sukupuolittuneita vaikutuksia, jotka monesti jätetään huomiotta rauhantyössä, konfliktien ennaltaehkäisyssä ja ratkaisussa sekä kriisinhallinnassa. YK:n turvallisuusneuvosto hyväksyi vuonna 2000 päätöslauselman 1325 "Naiset, rauha ja turvallisuus", jonka toimeenpano on YK:n jäsenmaille velvoittavaa. Päätöslauselma korostaa naisten kriittistä roolia konfliktinratkaisussa ja kestäväen rauhan saavuttamisessa sekä naisten ja tyttöjen suojelua aseellisissa konflikteissa. Nykyisessä globaalissa toimintaympäristössä päätöslauselma on ehkä tärkeämpi kuin koskaan,

Suomi julkaisee viidennen **kansallisen Naiset, rauha ja turvallisuus – toimintaohjelman** (2028), joka sitouttaa kaikki hallinnonalat vahvasti toimeenpanoon. Toimintaohjelman laatimisessa osallistetaan laajasti kansalaisyhteiskuntaa. Alla on verkostomme ehdotuksia kirjauksiksi seuraavaan hallitusohjelmaan, jotta Suomi voi aidosti edistää 1325-päätöslauselmaa.

1. Naiset, rauha ja turvallisuus -toimintaohjelman toimeenpanolle ja seurannalle varataan **riittävät ja tavoitteisiin sidotut resurssit** vastuuministeriöissä ja puolustusvoimissa. Koska kansalaisyhteiskunnalla on avainrooli rauhan ja turvallisuuden edistämässä, myös Suomen Naiset, rauha ja turvallisuus -verkoston sekä relevanttien kansalaisjärjestöjen rahoitusta lisätään.
2. Suomi edistää aktiivisesti Naiset, rauha ja turvallisuus -agendaa **vaikuttamistyössään kansainvälisillä foorumeilla**, kuten EU:ssa, YK:ssa,

Natossa, Etyj:ssä sekä Euroopan neuvostossa. Suomi nostaa Naiset, rauha ja turvallisuus -agendan kärjekseen pyrkiessään YK:n turvallisuusneuvoston jäseneksi kaudelle 2029–2030 ja puolustaa agendaan aktiivisesti mahdollisella jäsenyyskaudellaan.

3. Suomi edistää **naisten ja tyttöjen turvallisuutta, toimijuuden tunnustamista ja oikeuksien toteutumista konflikteissa** ja humanitaarisissa kriiseissä painottamalla tasa-arvon valtavirtaistamista ja esimerkiksi kohdentamalla rahoitusta nais- ja perhesuunnittelujärjestöille, jotka työskentelevät hauraissa konteksteissa.
4. Suomi vahvistaa paikallisten naisten, nuorten ja vammaisten henkilöiden roolia ja merkityksellistä osallistumista sekä virallisiin että epävirallisiin **rauhanprosesseihin ja rauhanvälitystoimintaan**. Suomi tukee naisrauhanpuolustajien verkostoja ja naisten osallistumista epävirallisiin rauhanneuvotteluihin.
5. Suomi vahvistaa omaa **tutkimustaan** Naiset, rauha ja turvallisuus -tematiikassa. Kriisitilanteissa Suomen ulkopoliittinen johto hyödyntää aktiivisesti tietoa kriisien sukupuolittuneista vaikutuksista.
6. Suomi moninaistaa **turvallisuussektorin ja kriisinhallinnan** sukupuolijakaumaa kiinnittämällä huomioita rekrytointiprosesseihin ja varmistaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet ja sukupuolistuneen väkivallan ehkäisy sisällytetään systemaattisesti kriisinhallintakoulutuksiin sekä kansalliseen turvallisuus- ja varautumistyöhön.
7. Suomi jatkaa johdonmukaisesti sitoutumistaan **naisihmisoikeuspuolustajien** suojeluun ja tukemiseen. Suomi tukee aktiivisesti ja konkreettisesti niin EU:n sisällä kuin sen ulkosuhteissa ihmisoikeuspuolustajien ja riippumattoman kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia.

Elina Korhonen, elina.korhonen@vaestoliitto.fi, *Suomen naiset, rauha ja turvallisuus – verkoston puheenjohtaja*

Katri Jalonen, katri.jalonen@unwomen.fi, *Suomen naiset, rauha ja turvallisuus – verkoston koordinaattori*

Suomen naiset, rauha ja turvallisuus -verkosto on vuodesta 2006 toiminut asiantuntijaverkosto, jonka tarkoitus on edistää naiset, rauha ja turvallisuus -teemoja Suomessa. Verkostoon kuuluu yli 30 järjestöjä jäsentä ja yli 200 tutkija-, asiantuntija- ja henkilöjäsentä. Verkostoa koordinoi UN Women Suomi.

Lue lisää: www.unwomen.fi/naiset-rauha-ja-turvallisuus.